

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

01 aprilie 2015

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:
președinte
judecători

Ursache Petru
Toma Nadejda
Nicolaev Ghenadie

examinînd admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate de reprezentantul legal Slobodean Elena în numele inculpatului Slobodean Victor și de inculpatul Slobodean Victor, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei raionului Rîșcani din 03 aprilie 2014 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 26 noiembrie 2014, în cauza penală în privința lui

Slobodean Victor Victor, născut la 27.05.1993, originar și domiciliat r-ul Rîșcani, sat. Vasileuți.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

- 1. Prima instanță: 31.10.2013 – 03.04.2014,*
- 2. Instanța de apel: 17.05.2014 – 26.11.2014,*
- 3. Instanța de recurs: 18.02.2015 – 01.04.2015.*

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătoriei Rîșcani din 03 aprilie 2014 Slobodean V. a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 152 alin.(1) și art.179 alin.(1) Cod penal.

În temeiul art. 23 alin.(1) Cod penal, Slobodean V. a fost absolvit de răspunderea penală pentru săvîrșirea infracțiunilor prevăzute de art. 152 alin. (1) și art. 179 alin.(1) Cod penal, pe motivul comiterii faptelor în stare de iresponsabilitate.

S-a aplicat față de Slobodean V. măsura de constrîngere cu caracter medical - internarea într-o instituție psihiatrică cu supraveghere riguroasă.

2. Potrivit sentinței s-a stabilit că Slobodean V., la data de 31 martie 2013, în jurul orelor 01.00, acționînd în scopul violării de domiciliu cu amenințarea de răfuială fizică, fără consimțămînt, a pătruns în gospodăria lui Lesicov V., amplasat în satul Vasiliuți, raionul Rîșcani și a aplicat violență manifestată prin lovituri cu

mîinile și picioarele peste diferite părți ale corpului, cauzîndu-i vătămări corporale medii, fapt confirmat prin raportul de expertiză medico-legală nr.68 „D” din 09 iulie 2013.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către reprezentantul legal al lui Slobodean V. - Slobodean Elena, care a solicitat casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărîri, prin care Slobodean V. să fie achitat de sub învinuirea în baza art.152 alin.(1) și art.179 alin.(1) Cod penal.

În motivarea apelului a indicat că, Slobodean V. nu este vinovat de săvîrșirea infracțiunilor imputate, iar instanța de fond la examinarea cauzei penale unilateral și neobiectiv a examinat cauza, ignorînd prevederile art. 389 Cod de procedură penală, deoarece greșit a apreciat probele administrate, pronunțînd o hotărîre de condamnare care contravine circumstanțelor de fapt ale cauzei și normelor legii procesual penale.

A considerat că, partea acuzării nu a prezentat careva probe care ar demonstra faptul, că Slobodean V. i-a cauzat lui Lesicov V. vătămări corporale medii, precum și faptul că el se afla ilegal în gospodăria ultimului, deoarece însăși partea vătămată Lesicov V., fiind audiat în instanța de judecată, a declarat că, Slobodean V. nu i-a fracturat mîna, nu l-a lovit cu picioarele peste corp, iar martorul Lesicov V., feciorul părții vătămăte, a declarat că, la momentul cînd Slobodean V. a ieșit din gospodăria lor, tata nu avea vătămări corporale și nici nu i-a spus că Slobodean V. i-ar fi aplicat lovituri, însă instanța a ignorat aceste declarații.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 26 noiembrie 2014, a fost admis apelul declarat, casată total sentința, inclusiv din alte motive și pronunțată o nouă hotărîre, potrivit modului stabilit, pentru prima instanță, prin care a fost încetat procesul penal în privința lui Slobodean V. în baza art.152 alin.(1) și art.179 alin.(1) Cod penal, în legătură cu împăcarea părților.

S-a dispus externarea lui Slobodean V. din Spitalul Clinic de Psihiatrie mun. Chișinău.

5. În motivarea soluției sale instanța de apel a reținut prevederile art. 285 alin.(1) pct.(1), 276, 332 Cod de procedură penală, precum și art. 109 Cod penal, constatînd din materialele cauzei că în speța dată, la data de 09.07.2014 de către partea vătămată Lesicov V. a fost prezentată declarația autenticată notarial (f. d. 185), prin care aceasta declară că s-a împăcat cu inculpatul Slobodean V., careva pretenții de ordin material nu are, nu dorește ca inculpatul să fie atras la răspundere penală și solicită încetarea procesului penal în privința acestuia.

Colegiul penal a menționat că, inculpatul și reprezentantul legal al acestuia au acceptat împăcarea cu partea vătămată, solicitînd încetarea procesului penal în cauză din acest motiv.

Reieșind din circumstanțele enunțate, instanța de apel a concluzionat că în speța dată este posibilă aplicarea art.109 Cod penal, care prevede că *împăcarea este actul de înlăturare a răspunderii penale pentru o infracțiune ușoară sau mai puțin gravă*, deoarece reieșind din prevederile art. 16 Cod penal infracțiunile de

care este învinuit inculpatul Slobodean V. se atribuie la categoria de infracțiuni ușoare și mai puțin grave.

6. Decizia instanței de apel este atacată cu recursuri ordinare de către inculpatul Slobodean V. și de către reprezentantul legal al acestuia, Slobodean E., care solicită achitarea inculpatului Slobodean V. pe motiv că nu a săvârșit infracțiunile imputate.

În motivarea recursurilor (identice formulate) au invocat aceleași motive ca și în cererea de apel, însă suplimentar au menționat că, în cadrul cercetării cauzei la urmărirea penală a fost dispusă efectuarea unei expertize psihiatrico-legale, în urma efectuării căreia a fost stabilit un diagnostic incorect, precum că Slobodean V. suferă de boală psihică – schizofrenie formă paranoidă, sindrom halucinator – paranoid, care îl lipsește de capacitatea de prevedere și deliberare a acțiunilor sale.

Ulterior, prin raportul de expertiză psihiatrică-legală în staționar nr.4ss-2014 din 01.07.2014 s-a constatat că Slobodean V. nu suferă de careva maladie psihice și este responsabil.

Recurenții mai menționează că, Slobodean V. nu a fost pus sub învinuire, nu i-au fost explicate drepturile și obligațiile în calitate de învinuit, nu i-au fost aduse la cunoștință materialele dosarului penal, de aceea el urmează a fi achitat.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor declarate în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide asupra inadmisibilității acestora din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, *instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.*

Recurenții invocă ca temei de recurs pct. 8) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, care stipulează că *hotărârea instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara eroarea de drept comisă de instanțele de fond ori de apel, atunci când nu au fost întrunite elementele infracțiunii.*

Colegiul penal reține că, acest temei include cazurile când nu a fost stabilită fapta care corespunde elementelor constitutive ale infracțiunii, nici mijloacele de probă prin intermediul cărora s-au constatat elementele constitutive, ori când nu au fost stabilite faptele care invocă circumstanțele atenuante și agravante ale infracțiunii.

În conformitate cu materialele cauzei inculpatul Slobodean V. a fost recunoscut vinovat și condamnat de instanța de fond în baza art. 152 alin. (1) Cod penal – *„Vătămarea intenționată medie a integrității corporale sau a sănătății”* și art.179 alin.(1) Cod penal – *„Pătrunderea sau rămânerea ilegală în domiciliul sau în reședința unei persoane fără consimțământul acesteia ori refuzul de a le părăsi la cererea ei”*, însă potrivit prevederilor art. 23 alin.(1) Cod penal, Slobodean V. a fost absolvit de răspunderea penală pentru săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 152 alin.(1) și art.179 alin.(1) Cod penal, pe motivul comiterii faptelor în stare

de iresponsabilitate, fiindu-i aplicată măsură de constrângere cu caracter medical - internarea într-o instituție psihiatrică cu supraveghere riguroasă, ținând cont de actul nr. 327a-2013 din 17 septembrie 2013 de expertiză psihiatrico-legală de ambulator, potrivit căruia s-a constatat că „Slobodean V. suferă de *maladie psihiatrică ca schizofrenie forma paranoidă, sindrom halucinator-paranoid, care-l lipsește de capacitatea de prevedere și deliberare a acțiunilor sale. În perioada comiterii infracțiunii ce se impută (data de 31 martie 2013), după cum reiese din materialele dosarului penal și examenul psihic prezent, el se afla în starea descrisă mai sus, care-l lipsea de capacitatea de prevedere și deliberare a acțiunilor sale, și deci, necesită să fie recunoscut IRESPONSABIL. Se recomandă tratament prin constrângere în spital de psihiatrie cu regim riguros*” (f. d. 84-85).

Ulterior, instanța de apel, verificând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate a considerat că procesul penal în privința lui Slobodean V. urmează a fi încetat pe motivul împăcării părții vătămate cu inculpatul (art.109 Cod penal și art.276 Cod de procedură penală), deoarece la data de 09.07.2014 de către partea vătămată a fost prezentată declarația autenticată notarial, prin care acesta declară că s-a împăcat cu inculpatul, careva pretenții de ordin material nu are și solicită încetarea procesului penal (f. d. 185).

Instanța de recurs menționează că, potrivit prevederilor art. 276 alin.(1) Cod de procedură penală, urmărirea penală se pornește numai în baza plîngerii prealabile a victimei în cazul infracțiunilor prevăzute în articolele: 152 alin.(1), 153, 155, 157, 161, 173, 177, 179 alin.(1) și (2), 193, 194, 197 alin.(1), 198 alin.(1), 200, 202, 203, 204 alin.(1), 246¹, 274 din Codul penal, precum și al furtului avutului proprietarului săvârșit de minor, de soț, rude, în paguba tutorelui, ori de persoana care locuiește împreună cu victima sau este găzduită de aceasta. La împăcarea părții vătămate cu bănuitul, învinuitul, inculpatul în cazurile menționate în prezentul alineat, urmărirea penală încetează. Procedura în astfel de procese este generală.

Alin.(5) al normei sus-citate prevede că, la împăcarea părții vătămate cu bănuitul, învinuitul, inculpatul în cazurile menționate în alin.(1), urmărirea penală încetează. Împăcarea este personală și produce efecte doar dacă intervine pînă la rămînerea definitivă a hotărârii.

De rînd cu normele de procedură penală împăcarea părților este reglementată și de Codul penal în art. 109, în alin.(1) al căruia se menționează că, împăcarea este actul de înlăturare a răspunderii penale pentru o infracțiune ușoară sau mai puțin gravă, iar în cazul minorilor, și pentru o infracțiune gravă, infracțiuni prevăzute la capitolele II-VI din Partea specială, precum și în cazurile prevăzute de procedura penală.

Faptele săvârșite de către Slobodean V., conform art. 16 Cod penal, se atribuie la categoria de infracțiuni ușoare, pentru care se prevede în calitate de pedeapsă maximă pedeapsa închisorii pe un termen de pînă la 2 ani inclusiv, și mai puțin grave, pentru care se prevede o pedeapsă maximă cu închisoare pe un termen de pînă la 5 ani inclusiv.

Astfel, prevederile legale cu privire la încetarea procesului penal în legătură cu împăcarea părților sunt aplicabile în speța dată.

Totodată, conform alin. (2) art. 109 Cod penal, împăcarea este personală și produce efecte juridice din momentul pornirii urmăririi penale și pînă la retragerea completului de judecată în deliberare.

O primă condiție pentru înlăturarea răspunderii penale în rezultatul împăcării este voința părții vătămate și a făptuitorului (bănuitului, învinuitului ori inculpatului în dependență de faza procedurii penale). Inițiativa poate interveni de la oricare din aceștia.

Potrivit art. 332 alin.(1) Cod de procedură penală, în cazul în care, pe parcursul judecării cauzei, se constată vreunul din temeiurile prevăzute în art. 275 pct. 5)-9), 285 alin.(1) pct.1), 2), 4), 5), precum și în cazurile prevăzute în art. 53-60 din Codul penal, instanța, prin sentință motivată, încetează procesul penal în cauza respectivă.

Împăcarea părților la următoarele etape de examinare a cauzei, la etapa căilor ordinare de atac (în apel și în recurs) este imposibilă, aceasta rezultînd din prevederile al. (2) art. 230 Cod de procedură penală, care stipulează că în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual.

Totodată Colegiul ține să atragă atenția asupra faptului că examinarea cauzelor în apel și recurs ordinar sunt căi de verificare a temeiniciei și legalității hotărîrilor judecătorești, inclusiv și în partea aplicării procedurii de împăcare a părților, potrivit legii materiale și procesual penale.

În această ordine de idei Colegiul remarcă faptul că, în cazul, cînd prima instanță nu a admis împăcarea părților, deși legea permitea aceasta, iar părțile au făcut declarațiile privitor la împăcare pînă la retragerea completului de judecată în deliberare, însă instanța a omis să soluționeze această chestiune, instanța de apel, reieșind din faptul că împăcarea este o problemă de drept și ține de legalitatea sentinței instanței de fond asupra căreia trebuie să se expună, poate examina și soluționa în apel chestiunea privind împăcarea părților.

Din materialele cauzei se constată că partea vătămată încă la urmărirea penală a depus o cerere, prin care a solicitat încetarea urmăririi penale în privința lui Slobodean V., declarînd că s-au împăcat cu ultimul (f. d. 80), această cerere a fost susținută și în cadrul cercetării judecătorești în instanța de fond (f. d. 131), însă a fost lăsată neîntemeiat fără soluționare de către organul de urmărire penală și de către prima instanță.

Colegiul penal conchide că, instanța de apel corect a încetat procesul penal, ținînd cont de prevederile expuse supra, precum și de faptul că în ședința de judecată a instanței de apel din 26 noiembrie 2014 inculpatul și-a expus voința de a se împăca cu partea vătămată, iar reprezentantul legal al acestuia a declarat că susține cererea părții vătămate și este de acord ca fiul ei, Slobodean V. să se împăce cu partea vătămată Lesicov V. (f. d. 143 verso). Astfel, inculpatul și

reprezentantul legal al acestuia au recunoscut faptul săvârșirii acțiunilor ilegale față de partea vătămată, și anume cele imputate inculpatului.

7.2. Referitor la argumentele recurențelor precum că Slobodean V. nu a fost pus sub învinuire, nu i-au fost explicate drepturile și obligațiile în calitate de învinuit, nu i-au fost aduse la cunoștință materialele dosarului penal, Colegiul penal menționează că potrivit prevederilor art. 495 alin.(1) – (3) Cod de procedură penală, în cazul procedurii aplicării măsurilor de constrângere cu caracter medical:

Alin. (1) după terminarea urmăririi penale, procurorul, prin ordonanță, decide:

1) încetarea procesului penal în cazurile prevăzute în art.285 sau în cazurile când din caracterul faptei și starea psihică a celui care a săvârșit-o rezultă că această persoană nu prezintă pericol pentru societate;

2) trimiterea cauzei în instanța de judecată dacă s-a constatat că există temeiuri de a se aplica față de cel care a săvârșit infracțiune măsuri de constrângere cu caracter medical.

Alin. (2) Ordonanța de trimitere a cauzei în instanța de judecată, în afară de prevederile art. 255 Cod de procedură penală, trebuie să conțină toate circumstanțele cauzei stabilite la urmărirea penală, temeiurile pentru aplicarea măsurilor de constrângere cu caracter medical, precum și argumentele apărătorului și ale altor persoane, care resping temeiurile de aplicare a acestor măsuri, dacă acestea au fost expuse.

Alin. (3) Despre încetarea procesului sau trimiterea cauzei în instanță organul de urmărire penală informează persoana în privința căreia se desfășoară procedura, dacă caracterul și gradul de îmbolnăvire nu o împiedică de a participa la acțiuni procesuale, reprezentantul legal și apărătorul ei, precum și partea vătămată. Persoanelor menționate li se explică dreptul de a lua cunoștință de materialele dosarului și li se comunică când și unde pot să-și realizeze acest drept. Modul de prezentare a materialelor dosarului, de depunere a cererilor și de soluționare a lor se reglementează de prevederile art. 294 și 295 Cod de procedură penală.

În speța dată, potrivit materialelor cauzei se constată că prin ordonanța din 11 octombrie 2013 a fost recunoscută în calitate de reprezentant legal al bănuitului Slobodean Victor, mama acestuia – Slobodean Elena, căruia i s-a adus la cunoștință drepturile și obligațiile prevăzute de art. 78 Cod de procedură penală (f. d. 90), și în aceeași zi, ea și avocatul acesteia, Galer V., au fost informați despre terminarea urmăririi penale și prezentate materialele de urmărire penală (f. d. 93; 94). Totodată a fost întocmită ordonanța de trimitere a cauzei în instanța de judecată pentru aplicarea măsurilor de constrângere cu caracter medical în corespundere cu prevederile art. 495 alin.(2) Cod de procedură penală (f. d. 95-96).

Colegiul penal menționează că ordonanța emisă de către organul de urmărire penală în cauza prezentă, după formă și conținut corespunde unui

rechizitoriu, cuprinzând toate informațiile și circumstanțele, prevăzute la art. 296 Cod de procedură penală.

Astfel, instanța de recurs conchide că nu au fost încălcate careva drepturi a lui Slobodean V. și a reprezentantului legal al acestuia, Slobodean E. la judecarea cauzei.

Colegiul atestă că, temeiul invocat de recurenți, prevăzut la art. 427 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, nu și-a găsit confirmare la examinarea recursului. Astfel de eroare de drept în speța examinată nu s-a comis, prin urmare, hotărîrea atacată este legală și întemeiată.

Din considerentele expuse, Colegiul penal conchide că, la judecarea cauzei în ordine de apel, instanța a respectat prevederile legale relevante, prescrise de art. 414-419 Cod de procedură penală, de aceea recursul ordinar declarat de reprezentantul legal Slobodean E. în numele inculpatului Slobodean V. și de către inculpatul Slobodean V. se declară inadmisibile, fiind vădit neîntemeiate.

8. În conformitate cu art. 432 alin. (1), (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate de reprezentantul legal Slobodean Elena în numele inculpatului Slobodean Victor și de inculpatul Slobodean Victor, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 26 noiembrie 2014, în cauza penală în privința lui Slobodean Victor Victor, ca fiind vădit neîntemeiate.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la data de 29 aprilie 2015.

Președinte

Ursache Petru

Judecători

Toma Nadejda

Nicolaev Ghenadie